

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДЕННО ПЕРЕДПОЛДНЕМ

РЕДАКЦІЯ
І АДМІНІСТРАЦІЯ:
Львів, Ринок 4. 10. II. пош.
Конто пост. ш. 143.372
Адреса для телеграм:
«Діло», Львів.
Гол. Редактор приймає від
11—12 год. передполуднем.
Рукописи не звертаються.

ПЕРЕДПЛАТА:
Місячна: в край 450 зол.
За границю:
В Америці 1 долар, Франції,
Голландії, Бельгії 20 фр. фр.,
Італії 750 ал., Німеччині 750 ал.,
Швейцарії 5 шв. фр., Чехо-
словаччині 30 ч. к., Румунії 150
лей, Болгарії 750 ал., Австрії
750 ал. — Зміна адреси 1 год.

В СПРАВІ ОГОВОРЕНЬ
ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІН.
СТРАЖІ

ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА
20 сот.

Вшехпольські моралісти.

Львів, 29. липня 1927.

Головна Рада Звйонаку Людово-Народового відбула, як ми вчора згадували, 24. п. м. засідання, на якому застановлялася над теперішнім політичним положенням у Польщі. Результатом наради є чотири резолюції, в яких і намічена політична тактика ендеків у теперішніх відносинах.

Як відомо, маршал Пілсудський вважав у часі травневого перевороту і вважав ендеків з Гломбінським і Ст. Грабським на чолі та п'ястівців з Вітосом найбільшими своїми політичними противниками. Він і старався одних і других за всяку ціну ослабити, бо знищити їх зовсім не так легко, хоч напевно і таке бажання не чуже цілому теперішньому правлячому під батуту марш. Пілсудського таборові.

Вся ендеція здає собі докладно справу з того і тому не поміняє нічого та урядом використати як прекрасний капітал для власної консолідації. Недавно відбувся у Львові з'їзд окружної ексекютиви тієї партії на Галичину, про який ми своєчасно писали. Те, що говорив Ст. Грабський на львівському з'їзді найкраще викравив вислів і в теперішніх резолюціях Головної Ради у Варшаві.

Все, що діється нині в Польщі, веде до руйни господарського і політичного життя, — думають ендеки — бо на перший план висунулися в державному житті «матеріальні інтереси поодиноких груп». Для заспокоєння тих інтересів — говориться у першій резолюції — уживають усіх можливих засобів і наслідком того доводять «до топлення у тих заходах і засобах всяких цілей та завдань політики народу, до вонти національної думки і розпорошення національних сил». Усіх тих злочинів допускається самозрозуміло теперішній т. зв. табор санації, тієї санації, що «по 14 місяцях — пише „Слово Польське“ — зановелі у Польщі виявила свою шкловиту творчу неміцність. Санація стала могутньою в деградації». Який же лік мають на те все теперішні провідники ЗЛН? Все це «змушує» їх — говориться у резолюції — «до напруження всієї енергії та праці над усвідомленням народом його добра, його цілей і завдань у боротьбі за побіду політичного розуму, національної думки і моральних засад».

Не від нині рекламують ендеки свій політичний «розум», який вважають своїм монополієм у Польщі, і не від нині вихваляють свою «мораль». А щоб у вшехпольську «мораль» могли на правду повірити навіть рядові члени ЗЛН, то надається їм у другій точці резолюції ще й специфічну польсько-католицьку закуску. «Рада начальна кладе особливий натиск — каже резолюція — на обов'язок членів ЗЛН. працювати над скріпленням релігійного духа в родині і поваги католицької церкви в державі, пригадуючи, що релігія є для нас цілею(?), який служимо, а не засобом, що має служити політичним або суспільним інтересам».

ці, особливо у нас, вшехпольська релігія як «ціль», хто пригадає собі великі-великі тисячі випадків з останніх днів, ще більші тисячі фактів останніх літ та безліч історичних фактів давно минулих, де релігія була і є для польської політики засобом денационалізації, руйни іншого народу, а навіть деморалізації, той зрозуміє всю бездонну глибину аморальності тієї резолюції, той збагне весь цинізм тих, що під плащиком засад католицької моралі доконували і доконують, пропагували і пропагують у політиці найгіршого і найнікчемнішого типу злочини проти всякої моралі і проти всякої релігії.

Висувачи такі «релігійні» гасла ендеки заповідають далі у слідуючих двох точках резолюції «безоглядну боротьбу проти всяких спроб накинених населенню переворотних змагань», отже боротьбу проти комуністів і проти національних меншостей. «Врешті — стоїть у четвертій точці резолюції — супроти роззухалення непольських елементів у протипольських і протидержавних прагненнях, які між іншим нашіли наглядний вияв у останніх виборах до самоуправних установ, Рада визнає організації З. Л. Н. працюючі на теренах тертя з тими елементами до скріпленої чуйності».

Нічого нового! Старі це пісні польської народної демократії, не раз ми чули їх при різних нагодах та бачили у всяких видах. Але це

не значить, що нам не треба на них звертати уваги. Проти гарматної кулі — писав десь російський гуморист Аверченко — винайшли панцир, на цей панцир придумали нову гармату, що його пробивала своєю кулею, але й на ту кулю та її ділання придумали ще кращий панцир і так у безконечність. На вшехпольську «релігійно-моральну» чуйність треба наставити теж чутке ухо та бистре око і подвоїти та потроїти чуйність серед нас. Бож відомо, що у боротьбі з пропагаторами політичного хуліганства, розбою та канібалізму треба послуговуватися густо-часто засобами найновішої «воєнної» техніки, дарма що нераз і ворогом придуманої.

Горюють ендеки і заповідають у душі своїх «христололюбних» засад похід навіть у гущу робітничих мас, щоб і там зашпелювати «моральні засади і народову думку». Словом беруться за т. зв. реальну роботу надійчися, що «могутня в деградації» санація скоро опорожнисть для них місце на становищах правителів і керманів державно-корабля. І хоч під ударами тієї ж «санації» їхні ряди ріднуть, хоч їх стан посідання в ділянці державної адміністрації та в інших корчиться, то все ж віри у «слушний» момент своєї побіди вони не втраять. А віру що черпають з глибини своєї «релігійності» та специфічного польського «аполітичного» католицизму. Треба від них вчитись і треба бути готовими на все.

За реформу дівочих шкіл.

В якім напрямі повинні йти виховання наших дівчат.

Від довгих літ наші дівчата звертаються до учительських семінарій, щоб освітнути там нищу освіту і таким чином здобути собі чесне поде праці та послужити своєму народові. Колиж у нашій часті краю існували лиш дві державні дівочі семінарії (у Львові й Тернополі), та й ті заповнялися місцевою польською молоддю і лишали дуже маленьку місця для наших, українська суспільність почала творити згодом у більших містах приватні семінарії, щоб дати своїм дітям змогу сповняти ідейне пісявництво. Якийсь час пішло це діло і приносило загальній справі чимало хісна. Але з новим політичним станом піднявся по всіх шкільних радах клич, щоб не допускати до шкільних українських учителів ні учительок, а надавати всіди лиш польські сили. Так сотні наших укинених семінаристів і семінаристок лишилися без посал або мусіли йти за працю в чужину (на Маури, в Королівство або в Полянське), відірвані від своїх родин і церкви.

Але не досить того. В теперішню пору вириває для наших дівчат нова перепона. Недавно говорив я з провідником шкільної кураторії і він заявив, що галицькі народні школи є надмірно сфемінізовані, себто обсяжені учительками, які творять 65 проц. усього учительства і займають не лиш дівочі а мішані школи, але ведуть часто й мужеські виділові класи; що для усунення цієї аномалії поставлено тепер правдо приймати передовсім учительмуніци, які тільки вголосяться і допускати учительок лиш тоді, коли

остануть ще зайві місця; але й тут будуть мати першество учениці державних семінарій і аж по них відуть учительки, що лишилися в приватних школах. Від другого члена кураторії довідався я ще про деякі причини такого становища супроти учительок: що учительки потребують частих відпусток, котрі разом зібрані творять у край в кожнім шкільнім році по кількадесять років, у яких наука в школі припинюється, але пенсії за той час виплачуються; а далі, що сільські громадяни одержувать більшу суспільну пораду і поміч від учителів, як від учительок. Виходить з того, що для наших учительок настають ще гірші часи і що дуже тяжко буде їм дожити тепер яких посал. Невно, що в край з наших учительок надто мало, певно і це, що вони, відчувачи живіше потреби свого народу могли би ширше й успішніше працювати для нього, як учителі чужинці. Але дарма, з повинним фактом треба рахуватися.

З цього сідув, що удержування таких численних дівочих приватних семінарій і нагромадження в них безліччя учительських кандидаток тепер безцільне. Тому треба застановитися над вишукуванням інших вярстат праці для наших дівчат. І подаю отже повинну постанову до загального відома на те, щоб наша суспільність над цю справою повально призвдалася. Особливо повинні цим ділом зайнятись жіночі організації і промислові і педагогічні круги та обмірковують, в якім напрямі вести інші виховання дівчат: щоб вони забезпечили собі іст-

нування і стали поміжочними для рідної суспільності. Від себе небагато скажу на цю тему, бож годі старому розпанатися, які завдання могли отримувати для наших дівчат тепер або в найближчій будучості. Я вкажу хіба лиш на деякі сторінки. І так семінаристки, що бажать остатись такі при школі, повинні підготовляти рівночасно до ведення захоронки, захистів, діточих садків і т. п., щоб при недостатці шкільної посади могли зайняти тими відділами, які у нас мусять зростати. Інші повинні вступати до торговельних шкіл і приспосовуватись до праці в кооперативах і у всяких купельних та фінансових підприємствах. І ці ділянки будуть у нас обійматися і давати своїм працівникам добре забезпечення. Ще інші можуть звертатись до промислових шкіл і набувати там знання практичних занять. Особливо були відповіди для дівчат різні роли жіночого краєвця з приновленням до окремих потреб і вимог у більших містах, окремих у містечках (з приновленням до мішанства), а навіть у селах, а даліше вироби модницькі, шитичні півтій і ін. Життя показує, що жінки, котрі мали талан до практичних занять, освітнули в них аномалії успіху. Та молодші й поступові жіночі круги могли би придумати ще багато різних занять, які майже кожний день нині приносять.

Щільше тут ще одно з цілим натиском. А саме: наука кожної такої дівчинки не повинна вестись по дилетантськи, доривочно і принагідно силами (як це в нас нераз буває і зражувало публіку). Наважись така наука мусить бути ведена в упорядкованих школах, фаховими силами і з цілою строгістю плану, так щоб давала для загалу повну залуку досконалого навчання. Погрібні сили могли би зайняти або в край або між заграничними елєвами. В деяких випадках можна вислати деякого й за границю для доопанення там спеціальних студій. Розуміється, що не в кожнім місті можна станути «академія всіх жіночих наук», а треба переставити розділ їх по різних містах, так, щоб в однім місті вів один відділ науки, в другім інший відділ і т. д. Погрібні фонди можна одержати по-части із замкнених нинішніх шкіл, що показались би зайвими, а даліше ми мали би право домагатися на таку цілі і державних субвенцій.

Подаючи ці думки до загального розважання, я бажав би, щоб наше громадянство приступило чимскорше до реформи дівочого виховання. Бож на правду школа, щоб сотки наших дівчат тратили свій час, сили і гроші на науку педагогії і лишалися відтак без праці.

При цій нагоді згадаю, що час подумати і про реформу приватних дівочих гімназій, класичних і гуманістичних. Звичайно ведуться вони в тім напрямі, щоб приготувати дівчат до університету, але в практиці бачимо, що мало дівчат іде в університет, а ще менше осідає там якийсь успіх. Виходить отже, що ці морозиди й контини жіночої молоді приносять для загалу жіночої освіти ді шкільного хісна. Треба уложити для цих шкіл окремий план науки, усунути з нього деякі неактуальні предмети (приміром грецьку мову і латинську) і поставити для всієї науки певну реальну мету.

О. Олександр Стефанюк.

IX.

Саме в часі, як відбувалася правописна конференція в Харкові, припала одна й та ж річниця смерті Івана Франка. Святковано її стихійно по цілій Україні. По всіх школах поминали Івана Франка, під сія починаючи, а кінчаючи по місцях. Не було ні одного часопису, що не помістив би згадки про Франка, а в деяких із них появлялися місячні більше варті оцінки його творчості. В „Культурі та Мобуті“ видруковано статтю д-ра Євгеніцького, яку він продиктовував репортеріві протягом майже двох годин. Голова комісаріату нар. освіти Мик. Ол. Скрипник отворив дня 28. травня засідання правописної конференції святочною промовою, в якій помянув великого галицького письменника. Тогож самого дня відбувся в салі державного російського театру в Харкові великий концерт з промовами Семена Вітика і проф. Попова та хором школи Івана Франка, про який буду говорити на далішому місці. По книгарнях, у виставових піквах, усташлені портрети Івана Франка, а під ними вишляни його творів. Словом, зацікавлення Франком та його літературним придбанням величезне, а культ його поширений більше, як якогонебудь іншого, хочби найгеніальнішого письменника.

Я не дивуюся. Франко був свого часу найблишній тому суспільному будівництву, яке йде на Великій Україні. Тому цього великого галичанина шанують на Радянщині більше, святочніше, ширше, як ми у себе дома серед наших несприятливих відносин. Ми значально чекаємо десятиліття смерті, оніоля двадцятих років, а між тим на Великій Україні таке святкування відбувається щороку. Відновлюється в умах людей пам'ять великого сина мужицького роду і мужицької нації, бунтаря проти усього гніту, чоловіка з великим серцем і ніжністю почувань, твердого для себе, вибачливого для інших і їх похиток. Моєся, що вірив у силу України і віщував:

Та прийде час і ти огнистим виллом
Засяєш у народів вольних коді,
Труємих Кавказ, впереможеш Бески,
Повстань Чорним Морем гомих полі,
І галичем, як хомаїн домовитий
По своїх хаті і по своїх полі...

Тому на Радянщині велике зацікавлення, чи і коли стане у Львові

Д-р В. Шурат.

ДУМА
про Самійла Кішку.

(Присяга Дмитрови Богалици.)
(Докінчення.)

Походження Марка Якимовського й товаришів його з України, його подвиг при визискуванні небезпечності турків, його покладання надії на поміч Божу й роздача добічці храмам Божим — усе це силаніє Італійському оповіданню і нашої душі. Хочу припустити, що й згаданий у думі старшина „Марко Греч, військовий друбан“ є відомою імені Якимовського Української традиції про інших Марка досі не вказано. Колиж Науменко міг на основу думи приписати Італійському брешуру з 1643 року на слід якої дедши попов припадком, то чи не більше вказане буд би вказати що думу а оповідання про Якимовського, що могло бути нас більше знає, бо було друковане в Кракові й по польськи Моган, правда, популяризувати оповідання про Симеона і його товаришів, та це лиш Науменко згадує...

Цікаві популяризаційні аспекти, пов'язані з здобуттям турецької галереї єврейською на українській землі, а також популяризаційні аспекти

на прилюдній площі пам'ятник Івана Франка? Оповідає припадінням, що галицько і американське громадянство хоче передусім поставити пам'ятник на Франковім гробі та що тут почалася вже робота, яка, хоча пицтво, а всеж таки дійде до кінця. Грошей на надгробник Постопа не знайдеться настільки, щоби він був відповідний і гідний пам'яті Франка. Кинено також думку здвигнення пам'ятника на прилюдній площі і вислано просьбу до магістрату, щоби призначив для пам'ятника місце на сквері при вул. Вадоліїв колодому ім. Качковського. Магістрат, по давньому звичаєві, нічого не відповідає.

А одначе всі ми, як далеко сягає українська земля, свідомі того, що пам'ятник Франкові мусить стати у Львові, де він провів повних сорок літ серед знущань, аліднів і важкої праці. За мало внести подання до магістрату. Треба настирливо домагатися, щоби цю площу признано. А коли сьогоднішні володарі міста відмовлять, треба безумовно подбати про те, щоби пам'ятник станув на власній площі, де магістрат та інші власті не будуть мати нічого до балакання.

Декому із придніпрянців виглядало на сміховину моє оповідання про те, що пам'ятник Шевченка тільки тому не ставив перед будинком Наукового Товариства ім. Шевченка у Львові, бо вище при тій самій вулиці міститься палата латинського архієпископа. Магістрат виходив із заложення, що бюст „схизматика і гайдамаки“ міг би дражнити почутвання достойника латинської церкви... А місце фактично, чи не найвідповідніше, хочби з огляду на інституцію наукову, що носить ім'я Тарасова. Погруддя Тараса, (додатка Гудебського), вилите в бронзі коштом Володковича, спочило у Національному Музеї і справа завершила. А прецінь, коли не вільно Тарасового пам'ятника установити на прилюдній площі, провізорично, доки Українці не будуть мати голову у Львові, можна би його здвигнути на власній площі.

Те саме з пам'ятником Франка. Піддаю думку, а П переведенням в життя міг би зайнятися комітет, що думає про пам'ятник на могилі Поета.

Таких площ власних маємо у Львові дві. Передусім маю вражін-

ми оповідання значно ближшого до думи ніж оповідання про Симоновича і Якимовського — іншого оповідання, такий доказ дає мені дуже рідкий друг з XVIII ст. Є це польська книжка надрукована в 2 виданнях у Львові в друкарні Братства св. Трійці в 1751 р. з приводу коронації чудотворної ікони Богородиці в Лежайську під Ярославом. Ця коронація була в 1752 р. (гл. *Sadok Barzeq: Cudowne korony Mołki Najświętszej w Polsce*, Львів 1891, стор. 141), а підставою для неї був рід визначних чудес, що починався з перших років XVII ст., а був списаний у згаданій книжці. Під наголовком *Historia o Najświętszej Maryi Pannie Łozajskiej* є вона адефектована в двініських бібліотеці ім. Ділушницьких; під наголовком *Relacja Księżki Nieba i Ziemi Maryi* — в бібліотеці ім. Осолінських. Обидві ці книги д-р В. Брухальський в своїй маріологічній бібліографії (гл. *Księga Pomocowa Maryi*», Львів, 1905, т. III, ч. 1, стор. 175). Тому, що один і другий друг є, як сказано, рідкі, подаю те, що для нас важливе в дословному відношенні. В реєстрі лежайських чудес під 1519 р. читаємо:

Tegoż roku Stefan z Krzemienia przy-
szedłszy tu dał wypisać osobliwy cud
z ręki swojej, y wspólnie z bratem, y ten
sposób, iż Stefan Bolayz rodem z Krze-
mienia w Wołoszech będąc poymany z
Kielem Koruchim od Skłodzkiego Kaza-
niod Polimany, z Stambulu zbra Konstanty

ня, що так звана театральна площа при вул. Сапінг, об'ята із всіх боків, сьогодні за мала на те, щоб на ній міг стати театр. В залініім обрамуванні серед пітих міг би стати тут величавий пам'ятник.

Другим таким місцем є площа перед Академічним Домом. Тут можна звести корт, засадити з усіх боків деревину, дати залізне обрмування для пам'ятника і огорожити цілу площу Акад. Дому відповідним, тривким матеріалом. Так я уявляю собі, а компетентніші від мене чинники, головні артисти і техніки могли би тут сказати своє рішуче слово.

Останній мій думку про площу перед Академічним Домом розвивав я перед акад. Мих. Грушевським, котрий нао — захопився. Оповідав я про неї також голові Тов. ім. Франка в Харкові, гром. Приходькові і секретареві Озерському, котрі заповіли, що акадана Товариство зложить значні гроші на будову пам'ятника. Амбіцією їх є, щоб пам'ятник можливо скоро станув у Львові. Таку амбіцію повинно мати також національне громадянство, серед якого Франко торпів. жив. працював.

Можлива річ, що в ціл сураві забере ще хтонебуль голос. На всякий спосіб вважаю умісним віддати свою думку під осуд громадянства.

(Далі буде.) Кирило Стетинський.

Поможім адекватно дізнатися для українських письменників і журналістів у Явній. Засвідчим ділом розуміння важкої культурної праці і виявимо свою вдячність українським робітникам пера!

Жерти слати на адресу: Львів, Під-
вале 7, Земельний Банк Гіпотечний,
книжечка ч. 1141.

Вибірочні висліди.

СОКАЛЬЩИНА

Тартаків: вибір радних у IV, III, і II, колі перейшов після бажань місцевого виборчого комітету. Натомість I коло арештував слуханих з давніших своїх подвигів Івась Гудим. Цей напих для замалювання своєї львівності і "почи-вості" перед місцевою "народушкою" і фільварками звеличав своєю присутністю з народовою ковардою свято 3-го мая. Розуміється, що ціла передвиборча його робота вилзла по глянцях згорні. До цієї акції втягнув хоуніаску родинну еліку, до якої входять учитель Покотило Гаврило, Шеремета Микола і Вазренчук Йосиф. В останній хвилині удалось зранжерозити втянути, на жалі, і старенького о. Давидовича та перевести вибори в I, колі по своїх планах. Внесено протест.

typynola na Galery Tureckie, iak do Pie-
kielnicy niewoli danym jest, na których
okowyany na ręku i nogach będąc, a sroga
niewola, y ustawiczne bicie cierpiąc, a tyl-
ko suchary, albo chleb suchy rozmoczony
w wodzie co w beczkach na galeryze nato
chowale, raz na dzie jedząc, lat 5, iak na
potępienie zadany, wiosem rabulem weso-
p z drugimi Polakami, których było w liczbie
80 y z Hiszpanami, których było pięć, ale
drudzy się już byli poturczyli, a ci na nas
nagorszi byli, bo ich nad nami starszemi
poczynono, którzy asmi też więźniemi
będąc, a Panom swym przypodobał się
chając, okrutnie nas po wyższym dziele co-
nać biczowali, ani głowie, ani twarz,
ani oczom nie folgując: w tak srogim
utrapieniu będąc, rzekli do nas Hiszpan
jedna katolik, co wy też sobie myślicie
Polacy? rzekliśmy iż nie, a on, a ja myśla-
iako by do swej strony y krajny wolno
przysłać z niewoli, rzekliśmy, y my by to
myślił, gdyby to była rzecz nadobna, a za-
tem wszyscy rzekli, By polacy się Nowo-
żelazczy Pannie w Leżakuu, u torycinny
bywali, cośmy zaraz uczynili kłękając co
widząc Turcy rozumieć, żeśmy się do swę-
go święta modlili: bo byli Wielkonoś nasza
o ten czas, przeto Turcy instycyli narodowi
ludzie, na to święte wolno, ale pod strażą
do kościołow swych wypuszczali, okrom
Polskaw, mówiąc: że to narod iadakiędy
ucieka rad, y iada kade kłuje się, a w
czekaniu czas trawi Gileram y Orlotom
do pływania, a one się Giler chrześcija-
nów z zulkarcza Maltańskien na morzu
zawsze obciążał potrzeba. Wzię my na
Gilerach sprzączynę modlił się bardzo
do Nowyżelazczy Małki Leżakowej, aż też
południe nadeszło, o którym czas udali się
Turcy do Fany, albo oświeśli Galery od-
poczywać sobie, y prawygnąć się chcąc,
nie wielu ich do strażi nas zostawiały:
ciul niezbęchany, ledwamiś słob uczynili
nato S. Mieczysław do Leżakow, aże owo
same okowy dostrawdiale iakoby się roz-
przeustrawiały, z ręk nas wszystkich
podzielił.

КОРОПЕЦЬ.

На 48 радних вибрано 24 українців, 10 поляків і 5 жидів. Жида йшли в баню з подяками — проти української лісти.

ЛОПАТНИ.

Дня 17, 24, і 23 липня відбувалися вибори в Додапуні. Вибрано: 16 українців, 16 поляків і 8 жидів. (У IV. колі 8 українців, у III. 7, у II. 1). Ув'язні йшли в компромісі з польською лівицею. Свідомі заплитати, що селяроби, які погодилися на національну лісту, поставили вже відразу виборів свої окремі листи, на які дістали голосів: у IV. колі 1, в III. 22. З вибраних українців є 14 членів УНДО, решта безпартійні.

БРИЦЦИНА

Суходолі: 21 українців, 8 поляків вийшли вислати протест. Ясків: 27 українців, 6 поляків. Поняки: 17 українців, 7 поляків. Суходолі: 19 українців, 4 поляків, 1 жид. Поляки вислали протест. Язівичи: 14 українців, 2 поляків. Наказаний нібито віце протест. Покотіва: 21 українців, 8 поляків. Поляки вислали протест. Чернишів: 21 українців, 1 поляк. Поляки вислали протест. Салімо: 22 українців, 4 поляків. Поляки вислали протест. Гай Салімо: 22 українців, 1 поляк, 1 жид. Поляки вислали протест. Лепішів: 16 українців. Поляки вислали протест. Верби: 23 українців, 1 поляк. Поляки вислали протест. Голосковичі: 24 українців. Поляки вислали протест. Гай Староборський: 24 українців. Наказаний нібито віце протест. Шкши: 16 українців, 7 поляків, 1 жид. Корелі: 12 українців, 8 поляків. Деякі українці відступили від голотування наслідком страшних шахрайств при виборах і вислали протест. Вибори в цьому році відбувалися так: Наказаний нібито гуляти на вибори аж мило. До виборчої комісії адміністративний нібито Адамський вибрав двох поляків, між ними місцевого польського селянина, одного жидів і одного русина. На замовлення українців щоб поляки таємно і українці о. Руденка, так, щоб оба свідчення були, н. Адамський відмовив Того українці, котрих є в Лешніві близько 3/4, а поляків і жидів разом зовсім 1/4 припли свого свідчення о. Руденка, щоб сказати від виборів на муж їх довіри. Але при виборах почалося шахрайство, щоб аж впадали в очі. Поляки готували по два рази, по два рази були читані, замість по дві картки, називали поляків-виборців ніякують вигукують, аж хата трясеться а українців читав так, що ніхто тут не міг. Листу читав на виправки, а коли в відчитаннях листи зрозумілих що українців 47 українців, то нібито замкнув виборів IV, коли і сказав, що ніхто за ніщо, Українці, побачивши, що через шахрайство втрачають при виборах програли, тимчасово присутність аєт. староста Вергер не вміється до шахрайства нібито і виборчої комісії і що не помагавши протеста о. Руденка, котрий ніяк разів в інших українців, своїх першох, протестував проти по-

Galery by znad Turcy nie obaczyli twarzą
się przytuliwszy, do końca Nasy Panos
wzywaliśmy na ratunek. Alież szara z i nos
okazy same wolno spływały pocztę, które
my zdiawszy na rekusziny je uszyty
powieszali, czekając ażeby Turcy wczarować
się, branie od siebie odłożywszy pocztę,
a gdy już oni wczarować się pocztę wiel-
kim hurmem skończyli do nich, onemil
potem ślekać, yraniać, a bron im y wstępa
strzebie odęymulac, co oni niepodziwian-
obaczywszy, wolno się nam dać radzi nie
radzi musieli, których my w onej poci-
powadzali: Kapitan Galery branie się
chciał, ale zabili w morze urzucając od
nas test. A oni Hiszpanowie co się potu-
czyli byli, samie dobrowolnie w morze
skakali i toneli: Dostojerz wioślanie robił
mocno kn stronem chrześcijańskim pocztę
amy. A owa przaz dni szefi, y nocę, takie
srogie wiatry na Galery ich były iż narzę-
do Kandy, a potem do Zantru, stanędo
surphy przypłyneli, gdzie Turacka Galery
nas obaczywszy, z Galii strzebie bard-
nieś, lakoż jednego z naszawo zabili z
złych poranili, y by była kula moc wle-
wa środę galery, pownie by była nie lada-
łaki rum w nas uczyniła: to my polie-
trzyliśmy z Galery pobierając ielt, a prę-
do nas zrozumiawcy by tem chrześcija-
obchowy posłali na zwiały do Galery, aby
chłodzi Turcy pytali nas: co z nami ad-
chłodzić czynie, czy nas poszabieć z
wark szmit (turkowskie na Galery nas go-
dzieli) co sami byli: to na nas chrześcija-
i szary mówili, co na nas bili. A myśli-
w ichowu Monarze Chrześcijański
podał objeży, czego oni bardz szefi
zili do wleto, byli tamie żarła do-
li iedy dawo znać a tym iż co Kula
Turkowskiego, odhallawo mu galery, y
Turki, y Hiszpanich naszawo co szefo szefo
zili ludz wotat tem musieli, bo im pot-
chowy szefo naszawo była szefo. Tam na
szawo galery powozali na luku do Kandy
yli, a nas otych, odzawanych, szefo a di-
wawo y konczawo szefo a di-
ludo

Пшениця двірська 5100—5200, пшениця
сеял. 4900—5000, жито галицьке 3900—
4000, ячмінь на млино 3250—3632, овес
настійний 3300—3400, овес 3300—3400,
кукурудза рум. 2975—3025, барбарис
000, горох піз. Вікторія 0000—0000, горох
озелений 0000—0000, бобів 3300—3400,
лущина мінська 3025—3125, ака 0000,
горох 750—850, сояма 425—475, гречка
000—41, гречка 500—55, кука пшенично-
ка 40-ар. 93—94, кука пшенично-ка 30
ар. 84—85, кука жатна 50-ар. 77—78,
кука жатна 60-ар. 71—72, гречка куку-
рудза 32—53, кука кукурудза 3125—3225,
груби жатні нетто без мішка 2175—2225,
груби гречани 640—800, пшени 8100—
8200, кукурудза 6600—6800, пшени
000, кукурудза 6600—6800, кукурудза 6600—6800,
пшени 0000—0000, мішки котлі 180, мі-
шки ужоки 2 добри за штурку 100

